

Міжнародний гуманітарний університет
Інститут права, економіка та міжнародних відносин
Кафедра державно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор
Міжнародного гуманітарного
університету
проф. Костянтин ГРОМОВЕНКО

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична деонтологія

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Ступінь вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

Спеціальність

бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

Освітня програма

262 «Правоохоронна діяльність»

(код та найменування спеціальності)

«Правоохоронна діяльність»

(найменування освітньої програми)

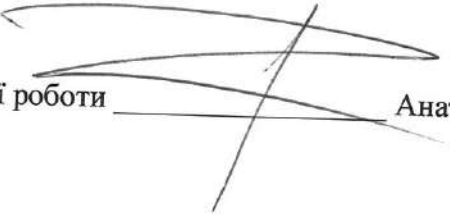
Викладачі	к.ю.н., доцент Серих О.В.
Профайл викладачів	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4222-7217
Контактний тел.	+38(067)1085836
E-mail:	kafedrat@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.mgu.edu.ua/course/view.php?id=602
Консультації	Очні – кожен четвер у кабінеті 610 р 12-00 по 14-00. Онлайн-консультації – viber, zoom – за замовленням студентів.

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри державно-правових дисциплін
Протокол № 1 від 20 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри державно-правових дисциплін Денис МАНЬКО

Гарант освітньої програми Олександр ПОДОБНИЙ

Начальник навчального відділу Лариса РАЙЧЕВА

Проректор з науково-педагогічної роботи Анатолій ГОНЧАРУК

1. Анотація до курсу

Юридична деонтологія – це галузь юридичної науки, що узагальнює знання про мудрість спілкування і мистецтво прийняття правильного рішення у юридичній практиці. Юридична деонтологія є навчальною дисципліною, яка розкриває загальну картину юридичної діяльності, як практичної, так і наукової та навчальної, а також систему юридичної освіти.

Знання юридичної деонтології має важливе значення для студентів юридичних навчальних закладів, адже вони пов'язують свою подальшу професійну діяльність зі здійсненням правової роботи в суспільстві, зокрема зі включенням у суспільні відносини на основі самостійно сформованих деонтологічних норм.

Дана навчальна дисципліна має ввести майбутнього фахівця у зміст своєї спеціальності, ознайомити його з місцем і значенням юридичної професії в суспільстві, розкрити деонтологічні вимоги, що висуваються до юриста, надати загальне уявлення про засади, норми, вміння та навички, які він повинен опанувати, аби відповідати своєму професійному призначенню.

2. Мета та цілі курсу

Метою юридичної деонтології як навчальної дисципліни є розкриття соціально-нормативного змісту професійної діяльності юриста, її принципів, особливостей та ролі в житті суспільства і держави; характеристика її минулого, сьогодення і тенденцій подальшого розвитку. Вона повинна забезпечити формування ціннісних орієнтацій студента, запропонувавши цілісну систему вимог, які пред'являються до юриста в цивілізованому суспільстві, що прагне до побудови демократичної правової держави. Тим більше, що роль і значення юридичної професії незмінно зростають, престижність і високий ступінь соціальної затребуваності фахівців є безперечним.

Цілі: вивчення основ професійно-правової, політичної, етичної, естетичної, психологічної та загальносоціальної культури, тому що модель сучасного юриста містить у собі не тільки професіоналізм як якісну характеристику фахівця в галузі юриспруденції, але й ряд особистісних властивостей, що характеризують юриста як високоморальну, висококультурну, духовну особистість, інтелігента у всіх соціальних проявах, що володіє загальнокомунікативними та іншими якостями.

3. Формат курсу

Головними формами вивчення курсу «Юридична деонтологія» є лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття та самостійна робота студентів. Кращому опануванню здобувачами вищої освіти навчальним матеріалом може слугувати проведення певної частини лекційного заняття у форматі: а) бесіди, що передбачає активізацію інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти, мотивування їх до вивчення певної теми навчальної дисципліни, постановку «бінарних» та «небінарних» запитань для виявлення ставлення, думки, рівня ознайомлення та готовності здобувачів вищої освіти, визначення міри сприйняття ними матеріалу, що викладається. Адекватна оцінка психоемоційного стану слухачів, фахова та етична реакція на їхні репліки – загальна вимога до проведення будь-якого публічного виступу – за такого формату набуває особливого значення; б) дослідження, що передбачає формулювання здобувачами вищої освіти за участі викладача певної теоретичної позиції, виявлення закономірностей або аномалій у юридичній практичній діяльності, шляхом «мозкового штурму» (метод спільного пошуку ідей і рішень, шляхів вирішення проблем або нестандартних ситуацій, що на має на меті спершу запропонувати якнайбільшу кількість варіантів, не вдаючись до їхнього аналізу та критики, а потім відібрати перспективні пропозиції, обговоривши й оцінивши кожен варіант); в) ситуаційного аналізу (кейс-метод), що передбачає вивчення здобувачами вищої освіти реальної конкретної правової ситуації (події), визначення за участі викладача суті проблеми, причин та наслідків причин, формулювання можливих варіантів її вирішення; г) «бінарної» лекції, що передбачає виклад певного навчального матеріалу з протилежних позицій (прихильника – противника; теоретика – практика тощо) і спрямована на

демонстрацію різних підходів до розуміння певного правового явища або процесу. Така технологія викладання спонукає слухачів порівнювати й оцінювати різні точки зору, використовувати у подальшому нові ідеї замість традиційних чи очікуваних.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У процесі реалізації програми дисципліни «Юридична деонтологія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.

СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

Навчальна дисципліна Юридична деонтологія забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

РН2. Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.

РН6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

5. Обсяг курсу

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
3	90	16 / 6	14 / 6	60 / 78

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Курс, (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2020 - 2021	1	1	Обов'язкова

7. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

8. Політика курсу

У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інтерактивні методи навчання, відбувається активне залучення студентів до обговорення кожного з питань курсу, що сприяє досягненню такого кваліфікаційного рівня підготовки випускників, при якому вони повинні бути здатними до вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних з ефективним забезпеченням прав і свобод людини і громадянина. Критерієм вибору методів навчання є їхня відповідність дидактичним меті та завданням навчального заняття, конкретним обставинам – умовам і часу навчання, психоемоційному стану здобувачів вищої освіти, рівню їхню базової підготовки та мотивації тощо. При цьому слід врахувати не лише потребу надання здобувачам вищої освіти нових знань, а й формування у них вмінь та навичок, необхідних для подальшого самостійного здобуття й оновлення інформації, професійного й фахового застосування набутих знань.

Вирішення практичних завдань з юридичної деонтології дозволить студентам певною мірою оволодіти практикою застосування норм чинного законодавства, усвідомити рівень законодавчого регулювання у цій сфері та спрямувати свої зусилля на захист прав людини, громадян, підприємств, організацій, держави та інших суб'єктів правових відносин.

Тому специфіка практичних занять по даній дисципліні полягає в тому, що на цих заняттях відводиться час не тільки для обговорення теоретичних питань юридичної деонтології, усній перевірці знань студентів, але й для вирішення правових ситуацій.

На практичних заняттях можуть використовуватись різні форми та методи контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, розв'язання казусів та задач, індивідуальні завдання та інші. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності студентів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

Підсумковою формою контролю знань є іспит, який має на меті перевірити теоретичні знання та вміння застосовувати їх, вирішуючи конкретні завдання, а також уміння студентів самостійно працювати з науковою та навчальною літературою. До іспиту допускаються ті студенти, які відпрацювали всі пропущені заняття, виправили незадовільні оцінки, отримані на практичних заняттях, набрали мінімальну кількість балів і успішно здали змістовні модулі.

9. Схема курсу

№.№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Кількість годин	
						денне	заочне
1	Тема 1. Юридична деонтологія як наука і навчальна дисципліна 1. Поняття і ознаки юридичної деонтології. Термін «деонтологія». 2. Предмет юридичної деонтології. 3. Передумови виникнення і етапи розвитку юридичної деонтології. 4. Нормативні основи юридичної деонтології. 5. Методи юридичної деонтології. 6. Функції і принципи юридичної деонтології.	Лекція	Конспект лекцій	1-6, 8, 9 (с.75,76), 28, 29, 32	Опрацювати рекомендовану літературу.	2 акад. год.	2 акад. год.
		Практичне заняття	Доповіді студентів				
2	Тема 2. Основні види професії «юрист» 1. Професія юрист: поняття, основні ознаки. 2. Фахи професії за родом діяльності. Основні види професії юрист. 3. Правовий статус судді. Вимоги щодо судді вищого спеціалізованого суду. Суддя апеляційного суду. Суддя Верховного Суду. Вимоги щодо судді Конституційного Суду. 4. Статус прокурора. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора. 5. Адвокат. Вимоги щодо несумісності адвоката. Стажист адвоката. 6. Правовий статус нотаріуса. Стажист нотаріуса. 7. Слідчий. Дізнавач. 8. Державний виконавець. Працівник державної кримінально-виконавчої служби. Юрисконсульт.	Лекція	Конспект лекцій	1 (с. 81-103), 2, 11-18, 21, 22, 24	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	2 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів				
3	Тема 3. Юридична освіта і юридична наука у системі професійної підготовки юриста	Лекція	Конспект лекцій	2 (с. 67-76), 3, 17, 25	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, види і форми юридичної освіти. 2. Взаємозв'язок юридичної освіти, юридичної науки і юридичної практики. 3. Державний стандарт вищої юридичної освіти. Кваліфікаційний паспорт юриста. 4. Система вищих установ юридичної освіти в Україні. 5. Перепідготовка, стажування і підвищення кваліфікації юридичних кадрів. 6. Підготовка наукових кадрів у галузі юриспруденції. 7. Система наукових юридичних установ в Україні. 	Практичне заняття	Доповіді студентів		Опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання до самостійної роботи	2 акад. год.	
4	Тема 4. Юридична практика та юридична практична діяльність. Види юридичної практики <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки юридичної практики. Класифікація юридичної практики. Судова практика. Прокурорська практика. Адвокатська практика. Нотаріальна практика. Практика юридичної консультативної служби. Приватна юридична практика. 2. Зміст і структура юридичної практики. Функції юридичної практики. 3. Юридична практична діяльність як основа юридичної практики. Професійна юридична діяльність. 4. Процесуальна форма як внутрішня організація юридичної практики та її структура. 5. Юридичний процес і його види. 6. Юридична справа і її вирішення. Види процесуальних актів. 	Лекція	Конспект лекцій	1 (с. 126-155), 2 (с. 111-163), 3, 11, 15, 16, 20	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	2 акад. год.
		Практичне заняття	Доповіді студентів		Опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання до самостійної роботи	2 акад. год.	2 акад. год.
5	Тема 5. Професійна атестація юристів-практиків <ol style="list-style-type: none"> 1. Кваліфікаційна атестація юристів-фахівців як правова вимога визначення їх професіоналізму. 2. Кваліфікаційне оцінювання суддів. 3. Кваліфікаційна атестація прокурорських працівників. 4. Кваліфікаційна атестація адвокатів. 5. Кваліфікаційна атестація нотаріусів. 6. Кваліфікаційна атестація поліцейських. 	Лекція	Конспект лекцій	1 (с. 104-113), 15, 16, 18, 20, 21, 23, 26, 27	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	
		Практичне заняття	Доповіді студентів		Опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання до самостійної роботи	2 акад. год.	

6	Тема 6. Дисциплінарна відповідальність юристів-практиків 1. Загальні правила притягнення юристів-практиків до дисциплінарної відповідальності. 2. Дисциплінарна відповідальність суддів. 3. Дисциплінарна відповідальність працівників прокуратури. 4. Дисциплінарна відповідальність адвокатів. 5. Дисциплінарна відповідальність працівників нотаріату. 6. Дисциплінарна відповідальність поліцейських.	Лекція	Конспект лекцій	1 (с. 114-121), 15, 16, 18, 19, 21, 26, 27	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	
		Практичне заняття	Доповіді студентів		Опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання до самостійної роботи Підготуватися до контрольної роботи		
7	Тема 7. Правова культура юриста 1. Правова культура юриста і культурний стиль його професійної поведінки. 2. Роль правової культури юриста у розвитку правової культури суспільства. 3. Професійне мислення юриста. 4. Деформації професійної свідомості юриста-практика: шляхи подолання.	Лекція	Конспект лекцій	1 (с. 157-167), 2 (с. 87-92), 3, 8 (с. 26-46)	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання до самостійної роботи Підготувати презентацію індивідуального завдання (реферат, доповідь) за темою, узгодженою з викладачем		
8	Тема 8. Психологічна культура юриста-практика 1. Поняття, зміст і структура психологічної культури юриста-практика. 2. Психічний склад особи юриста-практика. 3. Система психічних властивостей юриста-практика як особи: темперамент, здатності, спрямованість, характер. 4. Психологія ділового спілкування юриста-практика і міжособистісних стосунків у службовому колективі. 5. Психологічна сумісність і психологічний клімат у	Лекція	Конспект лекцій	1 (с. 239-239), 3, 8 (с. 48-65)	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	

службовому колективі.							
6. Конфлікт у колективі, його види та стилі вирішення.							

10. Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Юридична деонтологія» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті». Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«добре» – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання, дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індіферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ**

<i>Денна форма навчання</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
I. Обов'язкові			
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	30
<i>Виконання модульних завдань</i>			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	10
<i>Виконання завдань для самостійного опрацювання</i>			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Разом балів за обов'язкові види РС			50
II. Вибіркові			
<i>Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)</i>			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	30
Разом балів за вибіркові види РС			50
III. Підсумковий контроль			
екзамен			50
Всього балів за РС			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

<i>Заочна форма навчання</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
I. Обов'язкові			
<i>Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять</i>			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	10
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	10
<i>Виконання завдань для самостійного опрацювання</i>			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	30
Разом балів за обов'язкові види СРС			50
II. Вибіркові			
<i>Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)</i>			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	30
Разом балів за вибіркові види СРС			50
III. Підсумковий контроль			
екзамен			50
<i>Всього балів за РС</i>			100

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

11. Рекомендована література

Основна

1. Юридична деонтологія : підруч. Вид. 2-ге. Ткаченко В. Д. та ін. ; за ред. В. Д. Ткаченка. Х., Одиссей, 2008. 256 с.
2. Осауленко О. І. Юридична деонтологія: навч. посіб. К. : Істина, 2008. 224 с.
3. Скакун О. Ф. Юридическая деонтология : учеб. Изд. 2-е, с изм. и доп. Харьков : Эспада, 2009. 384 с.
4. Гусарев С. Д., Тихомиров О. Д. Юридична деонтологія. К. : ВІРА-Р ; Дакор, 2000. 506 с.
5. Сливка С.С. Юридична деонтологія : підруч. Вид. 3-е, перероб. і доп. К. : Атіка, 2006. 296 с.

Допоміжна

6. Біленчук П. Д., Сливка С. С. Правова деонтологія / за ред. акад. П. Д. Біленчука. К.: АТІКА, 1999. 320 с.
7. Битяк Ю. П. Моральні та правові вимоги до поведінки державних службовців. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2477/1/Bytyak_26.pdf (дата звернення: 10.10.2020).
8. Гапотій В. Д., О.Г. Мінкова. Юридична деонтологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 146 с. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4583> (дата звернення: 10.10.2020).
9. Серих О.В. Морально-етичні аспекти професійної діяльності працівника митниці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2013. № 5. С. 75-78.
10. Серих О.В. Щодо необхідності прийняття Кодексу професійної діяльності працівників митних органів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2013. № 18. С. 85-87. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v18/33.pdf> (дата звернення: 10.10.2020).

Нормативно-правові акти:

11. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР : URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 13.09.2020).
12. Митний кодекс України від 13 бер. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 13.09.2020).
13. Про Службу безпеки України : Закон від 25 берез. 1992 р. № 2229-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382.
14. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2365-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. ст. 118.
15. Про нотаріат : Закон від 2 верес. 1993 р. № 3425-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 39. Ст. 383.
16. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон від 5 лип. 2012 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.
17. Про вищу освіту: Закон від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004.
18. Про Національну поліцію: Закон від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
19. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.
20. Про прокуратуру : Закон від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.
21. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
22. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 2 черв. 2016 р. № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. Ст. 535.
23. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 груд. 2016 р. № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.
24. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 лип. 2017 р. 2136-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.
25. Про освіту: Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380.

26. Дисциплінарний статут Національної поліції України: затв. Законом України від 15 берез. 2018 р. № 2337-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 29. Ст. 233.
27. Дисциплінарний статут прокуратури України: затв. Постановою Верховної Ради України від 6 листоп. 1991 р. № 1796-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 4. Ст.15.
28. Кодекс професійної етики судді, затв. V з'їздом суддів України 24 жовт. 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0004415-02> (дата звернення: 13.09.2020).
29. Правила адвокатської етики: затв. Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 02.09.2020).

Інформаційні ресурси

30. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 02.09.2020).
31. Он-лайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua>. (дата звернення: 02.09.2020).
32. <http://www.info-library.com.ua/books-book-149.html> (дата звернення: 02.09.2020).

Розробник:

к.ю.н., доцент кафедри державно-правових дисциплін

О.В. Серих